

M Ě S T Y S K Ř I V O K L Á T

UL. DR. M. TYRŠE 93

270 23 KŘIVOKLÁT

Tel.: 313 558 121, 313 558 981

E-mail: starosta@mestys-krivoklat.cz

Ministerstvo životního prostředí ČR
Odbor zvláštní územní ochrany přírody a krajiny
Vršovická 1442/65
100 10 Praha 10

Křivoklát 19. prosince 2022
Č. j.: Kriv-3463/2022

Věc: Námitky proti záměru vyhlášení Národního parku Křivoklátsko

Dne 27. 9. 2022 bylo na stránkách Ministerstva životního prostředí (dále jen MŽP) formou veřejné vyhlášky oznámeno předložení záměru k projednání vyhlášení Národního parku Křivoklátsko. Přílohou oznámení byl Záměr na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko a mapový podklad s vyznačením hranic. K předloženému Záměru na vyhlášení Národního parku Křivoklátsko podáváme, jako statutární zástupci Městysu Křivoklát, v zákonné lhůtě následující námitky:

1. Popření demokratického principu

Městys Křivoklát nesouhlasí se způsobem, jakým má dojít k naplnění politického zadání vyhlásit Národní park Křivoklátsko bez ohledu na stanovisko zdejších obyvatel. Záměr nebyl se zástupci obce projednán, obyvatelé nedostali příležitost se k němu vyjádřit a nemají relevantní a konkrétní odpovědi, ze kterých by si mohli vytvořit svůj názor. Přitom případné vyhlášení národního parku by zasáhlo třicet tisíc obyvatel žijících na území plánovaného národního parku a další tisíce navazujících podnikatelských aktivit, které jsou pro region významné.

Městys Křivoklát není přímo dotčenou obcí ve smyslu § 40 odst. 3 a 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, přesto se ho případné vyhlášení Národního parku Křivoklátsko týká. Protože obec bude národním parkem obklopena a její obyvatelé a návštěvníci se budou muset přizpůsobit stanoveným podmínkám, v důsledku to bude pro Městys Křivoklát stejné, jako kdyby byl součástí národního parku. Považujeme tedy za prezíravý a alibistický postup ze strany MŽP nezahrnout obyvatelstvo této obce do projednávání záměru vyhlásit Národní park Křivoklátsko. Přitom Listina základních práv a svobod zaručuje všem občanům České republiky v čl. 21 odst. 1: *Občané mají právo podílet se na správě veřejných věcí přímo nebo svobodnou volbou svých zástupců.*

2. Omezení práv zájmových skupin obyvatelstva

Vyhlášení Národního parku Křivoklátsko by zasáhlo i další skupiny obyvatel, kteří jsou návštěvníky regionu a kteří sem jezdí, aby tu trávili volný čas – chataře, chalupáře, turisty, cyklisty, vodáky, trempy, účastníky dětských letních táborů a jiné.

Také mnoho dalších zájmových aktivit pro veřejnost bude vyhlášením národního parku výrazně omezeno, některé dokonce budou muset skončit, protože budou odporovat zavedenému režimu národního parku – tak se stane například při rybaření, chovu včel, myslivosti, sběru hub a lesních plodů, při procházkách přírodou atd. Řada z těchto aktivit přitom přímo podporuje ochranu přírody a dlouhodobě bere zřetel na udržitelnost životního prostředí.

Například včelařství má na Křivoklátsku mnohasetletou tradici. Z informací poskytnutých k záměru zřídit národní park však není možné zjistit, jaké budou omezující faktory a jaká bude budoucnost zdejších včelařů. Vznikají oprávněné obavy, zda budou přístupná mnohá lesní stanoviště, jaké budou možnosti užívání cest, jak se v průběhu dalších let budou měnit zonace, klidová území apod. Pokud mají včelaři dodržet všechna veterinární opatření nařízená Státní veterinární správou, musejí kromě jiného zajíždět na stanoviště automobily. Obáváme se tedy, že cenná tradice včelařství na Křivoklátsku je vyhlášením národního parku reálně ohrožena.

Lidé a zájmové spolky by po vyhlášení Národního parku Křivoklátsko nemohli provozovat uvedené aktivity a svobodně užívat volný čas, protože by byli na svých právech omezeni. V nekonkrétním záměru na vyhlášení národního parku se však nelze dočíst, do jaké míry. Není ale možné vyhlásit záměr a nesdělít v něm, jak bude vypadat režim plánovaného národního parku. Těžko pak proti němu uplatnit odpovídající námítky.

Je proto třeba, aby MŽP veřejně a bezodkladně sdělilo konkrétní podmínky, podle kterých bude stanoven volný pohyb osob a režim provozu v plánovaném Národním parku Křivoklátsko.

3. Zvýšená návštěvnost – turismus

Vzhledem k tomu, že bude omezen volný pohyb osob na většině území plánovaného Národního parku Křivoklátsko, do velké míry se přesune zájem návštěvníků regionu na místa, která nebudou zasažena přísným režimem národního parku, tedy i do Městysu Křivoklát. Turismus je tady během letní sezóny, státních svátků, Velikonoc, adventního období, Vánoc a Nového roku na hraně únosnosti. Pokud známka národního parku přivede do obce a jejího okolí další turisty, bude to na úkor zdejší přírody, kulturních památek a pamětihodností, obyvatel, bude přetížena už tak turismem poškozovaná infrastruktura.

Obec není připravena na takový nápor turistů, jaký zažívají jiné národní parky v České republice, a protože není dotčenou obcí ve smyslu § 40 odst. 3 a 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, nemá v souvislosti s případným vyhlášením národního parku nárok na případné dotace a pobídky, které by situaci pomohly řešit. Z vlastního rozpočtu na potřebná opatření nedosáhne, a tak budou dopady zvýšeného turismu pro obec fatální.

4. Další dopady na obec

Vyhlášení Národního parku Křivoklátsko bude mít další dopady na Městys Křivoklát a jeho obyvatele. Kromě toho, že budou výrazně omezeni v pohybu po tomto území, hrozí jim ztráta mnoha pracovních míst, zejména v souvislosti s hospodařením ve zdejších lesích. Přitom v regionu je velký nedostatek pracovních míst, který se dlouhodobě nedaří řešit. Ujistování o vzniku nových pracovních příležitostí se týká jen malého procenta místních obyvatel, a nedokáže tak zvládnout nastalou nezaměstnanost a odliv obyvatel do jiných regionů České republiky.

Nezanedbatelným faktorem bude také nemožnost odběru dřeva z místních lesů, která bude pro řadu ze zdejších obyvatel likvidační. Do Městysu Křivoklát není zaveden plyn, je tedy možné topit pouze elektřinou nebo pevnými palivy. Alternativní způsoby vytápění nejsou všude vhodné a vzhledem k tomu, že Křivoklátsko je součástí památkové zóny státního hradu Křivoklát, není často ani možné je realizovat. Současná energetická krize proto nutí obyvatele přejít na jiné možnosti vytápění – dřevo je nejpříjemnější z nich. Pokud tato možnost nebude, budou lidé přecházet na jiná pevná paliva, zejména na hnědé uhlí. Negativní dopad zřízení národního parku, který lidem neumožní odběr dřeva ze zdejších lesů, tedy nebude jen na obyvatelstvo, ale ve svém důsledku i na životní prostředí.

Za zcela zásadní považuje Městys Křivoklát také to, že se nebude moci vyjadřovat k záležitostem týkajícím se regionu Křivoklátsko s dopadem na obec, protože není přímo dotčenou obcí ve smyslu § 40 odst. 3 a 4 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, ve znění pozdějších předpisů, v souvislosti s případným vyhlášením Národního parku Křivoklátsko. Nebude moci čerpat dotace, posuzovat vlivy změn a nových opatření a jakkoli se podílet na budoucnosti zdejšího kraje. Prakticky bude obec uvedenými kroky zasažena, ale nebude se jim moci relevantně bránit a účinně je řešit.

5. Údajná nedostatečná ochrana přírody, bezzásahovost území

Městys je součástí památkové zóny státního hradu Křivoklát a je centrem Chráněné krajinné oblasti Křivoklátsko a biosférické rezervace UNESCO Křivoklátsko. V samotné obci a jejím nejbližším okolí se nachází řada kulturních i přírodních památek a pozoruhodností.

MŽP tvrdí, že „*stávající cíle ochrany a ochranný režim plynoucí z kategorie chráněné krajinné oblasti (dále jen „CHKO“) neumožňují podporu těchto přírodních hodnot odpovídajícím způsobem zajistit*“. S tím ale Městys Křivoklát nemůže souhlasit. Uvádíme přehled jasných argumentů, které dokazují, že péče o současné přírodní bohatství Křivoklátska je dostatečná:

- V roce 1978 byla vyhlášena CHKO Křivoklátsko na celkové rozloze 62 792 ha. Asi 62 % plochy CHKO je pokryto lesními společenstvy. Nerostou zde sice člověkem nedotčené lesy a pralesy, je tu ale velké množství lesů s druhovou skladbou blízkou skladbě přirozené.
- Na základě dlouhodobých výzkumů bylo v CHKO Křivoklátsko vymezeno celkem 27 maloplošných chráněných území o celkové ploše 1262,39 ha. Čtyři z nich patří do nejpřísněji chráněné kategorie národní přírodní rezervace – celkem zaujímají plochu 778 ha.
- Od roku 2004, kdy se Česká republika stala součástí Evropské unie, bylo na území chráněné krajinné oblasti v rámci soustavy Natura 2000 vyhlášeno 16 evropsky významných lokalit a Ptačí oblast Křivoklátsko.
- V kategorii památný strom je vyhlášeno 56 objektů s 610 jedinci stromů. Péče o les se na území CHKO soustřeďuje na udržení a posílení druhově bohatých lesů s přírodě blízkou skladbou dřevin, přírodě odpovídající strukturou a dostatečným podílem ponechaného odumřelého dřeva. Vybrané části lesa jsou ponechány samovolnému vývoji.
- V květnu 2010 byl vyhlášen Lesnický park Křivoklátsko, který je součástí Mezinárodní sítě modelových lesů (IMFN). Impulsem k vyhlášení tohoto lesnického parku byla snaha zachovat vysoké přírodní hodnoty rozlehlého lesního ekosystému v dané lokalitě a současně zachovat a dále rozvíjet tradici křivoklátského lesnictví jako kulturního dědictví českého národa, a to jak z pohledu druhové pestrosti, věkové rozrůzněnosti a stability, tak i trvalé ekonomické efektivity lesního hospodářství v daném regionu. Lesnický park Křivoklátsko se stal vzorovým demonstračním objektem lesnického hospodaření na poli výzkumu, monitoringu, výchovy, vzdělávání, propagace lesnictví i v oblasti vlastní péče o lesní ekosystémy.

Uvedené skutečnosti dokazují, že o zdejší ekosystémy se dobře starají generace místních obyvatel a odborníků, za kterými jezdí pro vzor a konzultace celý svět. Ponechání oblasti takzvanému

bezzásahovému území by nejen nepomohlo zlepšit už tak vysokou kvalitu udržitelné péče o zdejší krajinu, naopak by narušilo synergii a návaznost dlouhodobých procesů v péči o křivoklátskou přírodu.

Dalším sporným bodem ve vztahu k bezzásahovosti je také zastavěnost oblasti. Na území plánovaného Národního parku Křivoklátsko je několik usedlostí a mnoho chatových oblastí. Při uplatnění bezzásahovosti by byli obyvatelé těchto regionů ohroženi – z hlediska jejich zdraví, životů a ochrany majetku. Pokud by například došlo k podobnému požáru, jakým si nedávno prošel Národní park České Švýcarsko, nemohli by se na místo dostat příslušníci Integrovaného záchranného systému. Nehledě na to, že by byly velkým problémem i pády starých nebo nemocných stromů, ponechaných volné zkáze, v blízkosti lidských obydlí.

Zastupitelstvo Městysu Křivoklát zavazuje zákon č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů, k péči řádného hospodáře. Zastupitelstvo tuto zákonnou povinnost nevztahuje jen k péči o svěřený obecní majetek, ale i o budoucnost zdejších obyvatel a jejich blaho. Proto zásadně nesouhlasí se záměrem vyhlášení Národního parku Křivoklátsko, který nevychází z potřeb obyvatel, ani z nutnosti lépe se starat o místní ekosystémy.

S pozdravem

Libuše Vokounová,
starostka městysu Křivoklát